

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

районного методичного об'єднання вчителів іноземних мов, учителя Цюрупинської гімназії, за роки діяльності ресурсного центру в педагогів, батьків учнів зросло розуміння суспільної ролі іноземних мов на шляху нашої держави до євроатлантичної інтеграції; підвищився рівень викладання іноземних мов у початковій школі. Саме цим було створено передумови для поглибленого вивчення іноземних мов в «опорних» школах освітніх округів, та відкриття Цюрупинської спеціалізованої школи I-III ступенів № 2 з поглибленим вивченням іноземних мов Цюрупинської районної ради.

Окрім того, визначаючи перспективу розвитку діяльності ресурсного центру, передбачаємо організації навчання не тільки учителів, а й класних керівників, вихователів дошкільних навчальних закладів з приводу оволодіння формами і методами побудови соціокультурного простору дитини, тому процес оволодіння іноземними мовами розглядаємо як засіб соціалізації та інтеграції учнівської молоді в полікультурне середовище.

Література:

1. Гришина Т.В. Освітня технологія як професійний пріоритет учителя. – Х.: Вид. група «Основа», 2003. – 96 с. – (Серія «Бібліотека журналу «Правління школою»; Вип. 4).
2. Назаренко В. С. Онлайн-ресурсний центр як засіб організації мережевої взаємодії вчителів / В. С. Назаренко // Психолого-педагогічні засади діяльності вчителя: історія, теорія, практика: матеріали Першої Всеукр. наук.-метод. конф. (21-22 лист. 2011 р., м. Херсон): у 2 ч. / Південноукр. регіон. ін-т післядиплом. освіти пед. кадрів. – Херсон, 2011. – Ч. 2. – С. 33-37.
3. Троценко Н. Є. Проблеми забезпечення діяльності ресурсних центрів для соціальних педагогів та соціальних працівників (за результатами дослідження) / Н. Є. Троценко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки: зб. наук. пр. – Луганськ, 2009. – Вип. 23 (186), ч.

Дячкова Т. В.*

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА СТУДЕНТІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФАХОВУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

У статті розглядаються проблеми залучення студентів до наукової роботи, форми організації наукової роботи з студентами і аспірантами університету з метою виховання наукової еліти.

Навчальний процес в університеті – складна система, де взаємодіють багато факторів, що відображають його професійну й наукову спрямованість.

Головні з них – зміст навчання, навчальна й формувальна діяльність учених-педагогів і самостійна навчально-пізнавальна й дослідницька діяльність студентів.

* © Дячкова Т. В.

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Зміст навчання виражається в сукупності наук (навчальних дисциплін), що включаються в навчальні плани, й розкривається в навчальних програмах, визначається обсягом і науковим рівнем знань із суспільних, загальнонаукових (фундаментальних) і профілюючих дисциплін, системою вмінь і навичок застосування знань, упровадження їх у практику.

Навчальна й формувальна діяльність учених-педагогів у зв'язку із цим набуває особливого значення, бо вона повинна бути спрямована на досягнення цілей і завдань підготовки спеціалістів. Діяльність професорсько-викладацького складу університету має багатоплановий характер: викладання як виклад науки, керівництво пізнавальною діяльністю студентів шляхом розкриття логіки науки, її теорії, перспектив розвитку, дослідження існуючих джерел науки, що вивчається, навчання методики спостереження й експерименту, використання технічних засобів, формування світогляду, ідейно-етичних переконань; урахування результатів навчання та ін. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів також має ряд аспектів: активне сприйняття лекції під час її прослуховування, творча участь у семінарах і практичних заняттях, виконання творчих завдань навчального й навчально-дослідницького характеру, участь в олімпіадах, науково-практичних конференціях, виконання курсових, дипломних, магістерських робіт; участь у науково-дослідницькій роботі кафедри, проблемних студентських груп; робота в бібліотеці, кабінеті кафедри, діяльність на студентській практиці та ін.

Висока педагогічна ефективність цих видів діяльності студентів можлива за умов їх логічного взаємозв'язку й чітко усвідомлюваної професійної спрямованості, вироблення вмінь самостійно здобувати знання.

Із цього приводу слід нагадати вислів видатного вченого-філософа Карла Ясперса, який у своїй книзі: «Ідея університету» підкреслював: «Вирішуючи три завдання: професійну підготовку, освіту людини та дослідницьку роботу, університет, таким чином, одночасно виступає в ролі професійного, культурного й дослідницького інститутів. Інколи робиться спроба змусити університети зробити вибір між цими трьома можливостями... Але вся справа у тому, що в самій ідеї університету три аспекти його діяльності представлені у нерозривній єдності. Жодного з них не можна виключити, не порушивши інтелектуальну атмосферу, властиву університету, й одночасно не завдаючи збитків функції, що виключається. Усі три аспекти – елементи живого цілого! Якщо їх ізолювати один від одного, то втратиться дух університетської освіти» [1].

Метою цієї статті є розкриття сутності підготовки студентів до науково-дослідницької роботи як важливого чинника формування інтелекту в майбутніх спеціалістів. А інтелект – це стійка система властивостей і якостей пізнавальної діяльності, це здатність вирішувати нешаблонні завдання, це розумові

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

здібності людини, її емоційний і духовний стан, її загальна культура. Така система потребує наполегливої наукової праці, основним стимулом якої є знання. Студенти університету користуються різними джерелами для набуття знань, зокрема й на лекції. Ефективний формувальний вплив лекція справляє тоді, коли вона є не простим джерелом інформації, яке підміняє читання підручників і довідкової літератури, а методом активного введення слухачів у глибини основних проблем науки, коли навчальне інформаційне начало зливається з дослідженням проблемних питань програми. Лекція, яка наповнена багатством фактів, їх аналізом і оцінками, до того ж, установлює зв'язок із практикою, майбутньою професією – така лекція формує в студентів інтерес до виконання творчих завдань, написання доповідей, рефератів, курсових і дипломних робіт, спонукає брати участь в олімпіадах, науково-практичних конференціях. З переходом на старші курси така діяльність студентів набуває характеру дослідницького пошуку.

Разом з тим, студенти не лише аналізують зміст лекції, майстерність лектора передавати ідеї, історичні події, особисте ставлення до праць учених і т. ін. Вони звертають увагу й на ставлення лектора до студентів, уміння спілкуватись з ними. І певним чином реагують. Студенти отримують у вищих навчальних закладах фундаментальні знання й розуміють свою відповідальність у формуванні кращого майбутнього країни, у якій живуть, тому вимагають уваги до своїх ідей, думок, прагнень і потребують поваги до своєї особистості. Особливо помітно, як зріє рівень самооцінки й самоповаги сучасного покоління студентів, які перемогли труднощі вступу до університету (тестування, письмові та усні іспити). Вони активно протестують проти залякувань і приниження, бо гуманне ставлення до студентів має бути нормою у вищих навчальних закладах, якщо ми дійсно прагнемо виховати наукову еліту.

Ефективною школою підготовки творчого спеціаліста-дослідника є семінарські заняття. Якщо лекція вводить студента в коло нових знань і наукових проблем, формує знання й переконання, орієнтує на використання наукових знань, закладає інтелектуальні вміння й навички, то на семінарських заняттях і в процесі підготовки до них студент осмислює новий і додатковий матеріал, поглиблює знання, виробляє вміння й навички застосовувати знання, аналізувати факти, відстоювати свої переконання, переконувати інших.

Продуктивність семінарських занять багато в чому залежить від творчої активності студентів і вміння викладача організувати їхню діяльність. Ми й сьогодні дотримуємось думки, що хорошу проблемну лекцію підготувати легше, ніж провести цікавий семінар, тому що методика проведення семінарських занять повинна відповідати не лише характеру матеріалу, що вивчається, але й рівню розвитку студентів. І цей рівень треба знати, плануючи семінарське заняття.

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Якість роботи студентів на семінарі багато в чому визначається характером поставлених на обговорення питань. Нерідко формулювання питань націлюють студентів на бездумний переказ змісту лекцій таї навчальних посібників і не дають простору для їхньої власної думки.

Щоб обговорення теми на семінарі пройшло цікаво і жваво, не слід дуже критикувати студентів за недоліки у відповідях, засуджувати їхні власні думки, бо це змушує студентів утримуватись від висловлювань. Досвідчений педагог повинен уміти переконувати студентів влучними аргументами, фактами, не принижуючи їхньої людської гідності. Обізнаність викладача, педагогічний такт, толерантне ставлення до студентів робить обговорення теми на семінарі корисним і повчальним, активізує студентів, спонукає їх до самостійної роботи.

Іноді поставлені завдання не вдається повністю розв'язати ні на семінарі, ні на лекції (за браком часу), тоді успішним стає проведення диспуту в позаурочний час. Диспут – це метод формування свідомості особистості, його основою є дискусія, за допомогою якої здійснюється проблемний підхід до різних форм пізнавальної діяльності.

Диспут створює умови, коли студент може не лише викласти свої погляди, порівняти їх із позицією опонентів, а й відстояти свою точку зору.

Диспут учить мислити, допомагає оволодіти культурою мови, виховує активність та ініціативність. Основне призначення диспуту – виховання переконаності шляхом спору, уміння аргументувати й відстоювати свої погляди, що, безумовно, сприяє розширенню кругозору студентів.

У Херсонському державному університеті особливо успішно проводиться диспут на тему: «Чи легко бути молодим?» Щоб диспут відбувся, пройшов цікаво до нього треба готуватись. Перед проведенням цього диспуту студенти отримують систему запитань, що складається з таких розділів: 1. Поняття віку. 2. Почуття сприйняття себе. 3. Роль освіти в житті молодшої людини. 4. Роль професії. 5. Сім'я.

Кожний розділ включає 5-6 запитань. Наприклад: «Молодість – це стан душі чи ...?», «У чому переваги молодості?», «Чи вмієте Ви радіти з того, який Ви є?», «Що означає для Вас вираз «реалізувати себе»?», «У якому віці слід створювати сім'ю?», «Як Ви ставитесь до старшого покоління?».

Змінюються покоління студентів, і в кожного покоління молоді – свої проблеми, свої труднощі, які потребують вирішення.

Як свідчить досвід, диспут краще проводити не на потоці, а в окремо взятій навчальній групі, де студенти краще знають один одного, їм більш зрозумілі протиріччя й судження, і диспут закінчується, як правило, взаємопорозумінням і більш чітким формулюванням висновків. Головне – викладач може зробити висновки про педагогічну зрілість своїх вихованців.

Важливого значення в роботі викладачів зі студентами

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

мають консультації кафедр при провідних навчальних кабінетах.

Консультація – це не просто відповіді на випадкові запитання студентів. Консультант, проводячи бесіду, або відповідаючи на поставлені запитання, намагається вникнути в хід думки студента, прагне визначити труднощі й проблеми, що виникли, розпізнати й підтримати цікаві думки, дати поради, у якому напрямі слід працювати далі. Консультації необхідні при написанні курсових, дипломних, магістерських робіт, при підготовці до семінарів, диспутів. На консультації важливо навчити студента методики самостійної роботи із книгою, умінню працювати в бібліотеці (у каталозі), складати бібліографію, анотацію, працювати з літературою – джерелами з конкретної теми. На консультації є нагода краще пізнати можливості й наміри студента та залучити до роботи наукової проблемної групи, ознайомити з темою над якою збирається працювати група студентів під керівництвом викладача.

Студенти погоджуються працювати над темою, яка їх зацікавила, якщо вони підготовлені і змістом навчання, і діяльністю вчених-педагогів, що спонукає їх до самостійної навчально-пізнавальної і дослідницької роботи.

Студенти університету опановують нові знання, методи наукових досліджень, знайомляться із проблемами в різних галузях науки, а також із можливостями вирішення цих проблем. Але значну роль відіграє також не стільки підхід до наукових проблем, оволодіння теорією й розвитком науки, а й процес впровадження науки в практику. Тому дуже правильно чинять кафедри Херсонського державного університету, створюючи студентські проблемні групи для дослідження конкретної наукової проблеми.

Проблемні групи – це об'єднання студентів та викладачів за науковими інтересами, які працюють над вирішенням теоретичних питань і подальшим упровадженням їх у практичну діяльність. Результатами науково-дослідницької роботи студентів у складі проблемної групи можуть бути наукові статті, курсові, дипломні роботи, доповіді на науково-практичних і науково-методичних конференціях, творчі роботи студентів, дослідження окремих цікавих тем.

На кафедрі педагогіки і психології ХДУ проблемна група працювала над темою: «Чи потрібні нам приватні школи?». У результаті аналізу зібраного матеріалу в науковому збірнику була надрукована стаття з тим же запитанням. А наслідком цієї роботи стала приватна школа гуманітарної праці, яку згодом створив і очолив студент проблемної групи А.О. Кіяновський. Ця школа й досі є достойним навчальним закладом, дереалізується ідея всебічного й гармонійного розвитку особистості.

Проблемні студентські групи вирішують теоретичні питання з виходом у практику, розкриваючи педагогічний аспект майбутньої професії. Робота над темою «Роль самоаналізу й само-

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

оцінки в професійному становленні вчителя» завершилась проведенням наукової конференції, яка привернула увагу багатьох викладачів і студентів.

Велику роботу виконала проблемна група, працюючи над темою: «Проблеми сімейного виховання і робота класного керівника з батьками учнів». Студенти виконали декілька курсових робіт, висвітлюючи такі теми як особливості виховання хлопчика й дівчинки в сім'ї, використання традицій і звичаїв українського народу в сімейному вихованні, причини кризового стану сучасної сім'ї. Проблемна група, яка працювала над темою: «Нові освітні технології» теми їх дипломних та курсових робіт були пов'язанні із проблемами нових освітніх технологій: технологія організації групової навчальної діяльності; технологія формування творчої особистості; технологія навчання як дослідження.

Студентка Ольга Шахова захистила магістерську дисертацію на тему: «Формування творчої особистості учня засобами дослідницької технології».

Допомагає розв'язанню наукових проблем педагогічна практика студентів, яка дозволяє оволодіти не лише необхідними професійними навичками й уміннями, але й дає можливість застосувати знання теорії, дослідницький підхід.

У практичній діяльності студент отримує відповідь щодо можливості реалізації висунутої в дослідженні гіпотези. Практика дає відповідь про значущість наукової діяльності з досліджуваної проблеми.

Педагогічна практика фізико-математичного факультету проходила в школі №46 м. Херсона, і проблемна група обрала для свого дослідження тему «Толерантна особистість. Яка вона?». В останні роки поняття «толерантність» стало міжнародним терміном у проблематиці миру, основою виконання Декларації прав людини.

У дослідженні були поставлені такі завдання:

1. Опрацювати літературу з означеної теми та визначити поняття «толерантність».
2. Вивчити риси толерантної особистості.
3. Здійснити експеримент на уроках математики й у позакласній роботі з формування толерантної поведінки учня сучасної школи.
4. Зробити висновки із проведеного експерименту.

Для формування в учнів поняття «толерантність» ми провели низку різнопланових заходів, які спочатку допомогли учням зрозуміти поняття толерантності, а згодом – засвоїти навички поведінки толерантної особистості. Серед них такі: лекція на тему: «Чим відрізняється толерантна особистість від інтолерантної?»; бесіди: «Що заважає людям поводитися достоїнно?», «УВсе залежить від тебе», «Уміє говорити «ні», «Проблема вибору», «Слухати, розуміти, взаємодіяти», «Найважливіші речі в житті».

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Розуміючи, що словесні методи дають знання, а не вміння поводити себе толерантно, ми впровадили тренінгові заняття. Тема тренінгу: «Вчимося розуміти й поважати інших». Тренінг включає такі заняття:

1. Як поводитися гідно (толерантно), тренування навичок гідної поведінки.

2. Як виражати толерантно негативні почуття й думки.

3. Гра «Емоції та ситуації» (толерантне спілкування).

Студенти-практиканти використали елементи толерантності на всіх етапах уроків математики.

Аналіз експерименту засвідчив такі результати:

1. Рівень якості толерантної поведінки зріс у всіх експериментальних класах (7-Б, 7-В, 8-Г, 8-Д, 9-В, 9-Г), але неоднаково:

а) кращих успіхів досягли ті класи, де з учнями постійно працювали вчителі, класні керівники (студенти-практиканти в їх ролі) відповідно до програми експерименту. Рівень 7-Б класу зріс на 18,52 бали, 7-В на 20,9 бали.

б) низький рівень якості толерантної поведінки показали учні 8-Д класу – 0,78 бали, де були значні пропуски тренінгових занять.

2. Результат експерименту доводить, що із плином часу, коли росте обізнаність учнів про поняття «толерантність» змінюється погляд учнів на толерантність оточуючих людей. Так:

а) зросла кількість однокласників (з 32,7% до 34,9%) як взірця толерантності, адже й вони брали участь у експерименті;

б) зменшилась кількість друзів (з 16,7% до 8,41%) – учні стали більш вимогливими до своїх друзів;

в) з 4-го на 3-є місце перемістилися вчителі (теж результат експерименту!);

г) не змінилися місце батьків і дідусів із бабусями;

д) змінилося ставлення до героїв кіно й літератури – зменшилося число їхніх прихильників як до взірців толерантності (з 5% до 1,8%).

Що заслуговує на особливу увагу, так це висновки наших студентів-практикантів із результатів педагогічного дослідження:

1. Толерантність як якість особистості вимагає постійної й цілеспрямованої виховної роботи і вчителів, і учнів. І для досягнення успіхів весь колектив навчального закладу повинен створювати певний і постійний стиль і тон спілкування. Тоді успіхи зростають і стають постійними.

2. У сучасному суспільстві толерантність стане свідомо сформованою моделлю взаємовідносин, якщо поняття «толерантність» міцно увійде до лексики та поведінки вчителя сучасної школи.

3. Життєва орієнтація учнів на позицію терпимості та довіри – це основа для здійснення вибору майбутніх поколінь на користь миру, а не війни, мирного співіснування, а не

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

конфліктів, які руйнують економіку, культуру, цінності, які належать усьому людству.

4. Усі люди народжуються вільними й рівними у своїх правах, тому необхідно навчитися втримуватися від заподіяння шкоди іншому, бо шкода, заподіяна іншому, означає шкоду для всіх і самого себе.

Тоді толерантність стане запорукою виконання Декларації прав людини.

Природно, що майже всі студенти – учасники проблемних груп щорічно беруть участь в олімпіадах із педагогіки, пишуть цікаві творчі роботи й займають призові місця на всеукраїнських олімпіадах із педагогіки.

У широкому педагогічному розумінні олімпіада – багатопланове педагогічне явище, яке завдяки змагальному й заохочувальному до перемоги характеру має вагомі можливості в колективному змаганні виховати індивідуальність. Участь студентів в олімпіадах є різновидом їхньої самостійної роботи як форми самовираження особистості, прояв її індивідуальних можливостей, один із найбільш важливих чинників розвитку творчого потенціалу майбутнього фахівця.

Олімпіада допомагає виховати конкурентоспроможного, висококваліфікованого спеціаліста, який має особисту позицію, свої переконання, уміння безпомилково оцінювати ситуацію, аналізувати і прогнозувати свою діяльність, робити висновки, бути відповідальним.

Тому в Херсонському державному університеті щорічно кафедрою педагогіки і психології проводиться олімпіада з педагогіки, яка складається з 2-х турів. У першому турі студенти пишуть письмовий твір із запропонованої теми, у другому турі – виконують тестові завдання, вирішують педагогічні задачі, дають відповіді на запитання з теорії навчання й виховання.

Значний інтерес представляють письмові твори студентів, які демонструють зрозумілість сенсу майбутньої вчительської професії. Це такі теми: «Школа майбутнього», «Дитинство довірено нам», «Вчитель майбутнього», «Справжній педагог – який він?», «Класний керівник ХХІ століття», «Толерантна особистість – яка вона?».

У своїх творах студенти велику увагу приділяють особистості вчителя.

О.Якименко, студентка ІІ курсу історичного факультету, пише: «Життя вчителя – це обов'язок бути світочем, стверджувати ідеали правди, краси, добра. Учитель – рятівник світу. Він повинен направити тих, що помилились; навчити пізнати правду нерозумних; усім дати добру пораду; засмучених утішити; особисту кривду терпляче зносити; заподіяну кривду простити».

Т.Парасочка, студентка фізико-математичного факультету: «Справжній педагог повинен працювати на майбутнє, випереджати свій час. Його має хвилювати не тільки окрема індивідуальність, а світ людей. Завдяки цьому педагогічна

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

професія стає творчою місією».

А.Плоткін, студент фізико-математичного факультету, онук прекрасного викладача математики ХДУ Я.Д.Плоткіна: «Понастоящему талантливий учитель сродни искусному ваятелю, который может создать шедевр, но может получить результат серый и бесформенный... Для учителя мало родиться сильной личностью, нужно желание приносить людям пользу».

Згодом, після успішного закінчення університету, активні учасники науково-дослідної роботи стають нашими аспірантами.

Аспірантура є одним з основних джерел постійного Поповнення та оновлення інтелектуального потенціалу держави, її наукової еліти.

Ми вважаємо, що аспірант не повинен бути занурений тільки в його дисертаційне дослідження, і відірваний від актуальних проблем педагогічної науки. Усі аспіранти відвідують засідання кафедри. Працюючи над темами своїх дисертаційних досліджень, вони не повинні бути відірвані від актуальних проблем педагогічної науки – виховання й розвитку особистості. Тому проректор університету з наукової роботи, завідувач кафедри педагогіки і психології проф. В.Л. Федяєва запропонувала таку форму роботи з аспірантами як науково-методичний семінар.

На засіданні семінару обговорювались наукові проблеми: диференціація змісту освіти в сучасній школі; формування критичного мислення молоді, як соціальна проблема; акмеологія – новий напрямок міждисциплінарних досліджень людини; методологічні основи акмеології (сучасні дослідження); акмеологічна модель педагога ХХІ століття; гендерні проблеми в освіті; мета виховання на сучасному етапі розвитку Української держави.

Працюючи з аспірантами, ми помітили, що деяким із них бракує вміння спілкуватися під час обговорення доповідей, невміння толерантно довести опоненту свою точку зору, тобто бракує якостей, необхідних при захисті дисертаційних досліджень. Адже завданням вищої школи є виховання наукової еліти, яка вміє подати приклад культури і в одязі, і в мові, і ставленні один до одного.

Із цією метою ми запропонували обговорення ряд доповідей, на такі теми:

1. Педагогічна майстерність у спілкуванні як вияв високого рівня педагогічної діяльності.
2. Історія розвитку дискусійних методів спілкування.
3. Педагогічна комунікація, її сутність і функції.
4. Педагогічне спілкування як взаємодія.
5. Ригідність як важлива риса особистості, методика її визначення.

Починаючи із третього року аспірантури доповіді стали роботи самі аспіранти:

1. Педагогічні конфлікти у спілкуванні, їх види, причини виникнення і методи подолання.

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

2. Авторитет і характер особистості; авторитет: логіка його створення і психологія впливу.

3. Культ особистості в суспільстві.

4. Поняття стереотипів і їх роль у спілкуванні.

На власному досвіді ми переконалися, що дискусії є хорошою школою спілкування, і провели з аспірантами дискусії на такі теми:

1. Почуття міри у спілкуванні, у чому його суть і значення.

2. Роль авторитету особистості в організації життя суспільства.

3. Як реформувати освіту?

Розглянемо детальніше останню тему.

Для обговорення цієї теми запропоновані такі запитання:

1. Безнадійні уроки. Які вони? Як їм запобігти?

2. Як здійснити навчання без мук навчальної праці?

3. Навчання у грі. Теорія і практика.

4. Чи можливе навчання без примусу?

Дискусія була цікавою і емоційною:

Отже, чи реальна мрія побудувати школу без примусу, яка б взяла за основу свободу тих, хто навчається? Оптимісти говорять, що потрібно діяти, тому що є ідея. Усе починається з ідеї. Часто люди з посмішкою сприймають нові ідеї за неймовірні дива, а в того, хто посягає на загальноприйнятну норму, повинен бути метод. В основі будь-якого прориву людини в щось незбагнене лежить відкриття методу. Але щоб запропонувати ефективну систему перетворень, потрібні генії. І тому труднощі реформування освіти не тільки в тому, що немає грошей. Біда в тому, що немає геніїв, геніїв з ідеями. А як думаєте Ви?

На дискусії розумних думок не бракувало. І головною все ж була думка про те, що з молоддю треба працювати, залучати до отримання наукових знань (вагомих і цікавих), доручати вести дослідження, до яких у них є інтерес, не боятися, що вони не впораються із завданнями, бо не мають ще потрібного досвіду.

У пошуку ідей аспіранти кафедри педагогіки і психології беруть активну участь у роботі міжкафедрального семінару Херсонського державного університету, зокрема в обговоренні таких доповідей:

1. Методологічні аспекти полікультурної освіти. (доповідач Є.П.Голобородько – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України)

2. Полікультурність: історичний аспект (доповідач В.Л.Федяєва – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи, завідувач кафедри педагогіки і психології ХДУ).

3. Моніторинг у системі освіти як психолого-педагогічна проблема (доповідач В.В.Єлькіна – старший викладач кафедри педагогіки і психології).

4. З досвіду роботи над проблемою: «Моніторингу у системі виховної роботи школи (виступили заступники директорів з виховної роботи ЗНЗ №№ 46, 52, 32).

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Відбуваються також виїзні засідання в школах-інтернатах, коледжах, запрошуються на засідання семінару працівники загальноосвітніх шкіл. Завдяки такій організації аспіранти обізнані з досягненнями сучасної науки і практики навчання і виховання.

Такий підхід до роботи з аспірантами формує в них прагнення до інтелектуального розвитку, дозволяє підтримувати знання на достатньо високому рівні й бачити перспективи свого розвитку.

У цьому процесі є почесною і відповідальною праця вчених-педагогів, які дбають про відтворення наукового потенціалу України.

Література:

1. Yaspers K. The ideas of the university. Peter Owen,- London, 1980.- 53 p.

Кисла Н. В.*

ВИКОРИСТАННЯ ЕКРАННИХ МЕДІА В РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті визначено сутність поняття медіа соціалізація, окреслено основні форми та правила використання екранних медіа в роботі соціального педагога з дітьми старшого дошкільного віку.

Виявлення специфіки медіапростору насьогодні є однією з найбільш гострих проблем соціально-культурного значення. З'ясування культурних значень медіапростору, дослідження різних точок зору в даній області, тлумачення та визначення поняття медіапростору та його складових – це спектр найбільш важливих питань сучасності.

Мета статті – з'ясування впливу сучасних мультфільмів вітчизняного та іноземного виробництва на свідомість дошкільників, визначення основних форм та методів використання соціальним педагогом екранних медіа в роботі з дітьми старшого дошкільного віку та їх батьками.

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що завдяки медіапростору спрямовується та конструюється соціальна реальність. Функціонування медіапростору негативно впливає на формування дичячої психіки. *Медіапростір* – дуже широке поняття, складові якого можна і потрібно розглядати окремо. З метою уточнення та наповнення конкретним змістом різних аспектів поняття і явища «медіапростору» необхідно звернутися до сучасних дослідників інформаційної культури, формування медіа реальності тощо. Це такі автори, як Н.Луман, М.Маклюен, Ж.Бодріяр, У.Ліпман, Е.Ноель-Нойман, М.Бахтін, М.Нардорф, О.Федоров та інші.

* © Кисла Н. В.